30. 12. 2014

ID: 96558

Exekuce a insolvence

Soudní exekutor je povinen po zahájení insolvenčního řízení na majetek v exekuci povinného vydat do majetkové podstaty úpadce jím v exekuci vymožené plnění bez odpočtu nákladů exekuce a jako věřitel úpadce náklady exekuce (svoji pohledávku) přihlásí do insolvenčního řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 3182/2014, ze dne 23.10.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné MIDESTA, s.r.o. se sídlem v B., proti povinné Z. K., o 46.454,- Kč s příslušenstvím, vedené u soudního exekutora Mgr. Richarda Bednáře, Exekutorský úřad P., pod sp. zn. 003 EX 453/07, o dovolání insolvenčního správce JUDr. Martina Litvana, LL.M., Ph.D, se sídlem v P., zastoupeného Mgr. Ing. Vladimírem Mrázem, advokátem se sídlem v P., proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. května 2014, č. j. 20 Co 231/2014-145, tak, že usnesení krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

K návrhu původní oprávněné (UniCredit Leasing CZ, a.s., dříve CAC LEASING, a.s., se sídlem v Praze 4, Želetavská č. 1525/1, IČO 15886492) Okresní soud v Ústí nad Orlicí usnesením ze dne 27. 12. 2006, č. j. 0 Nc 8217/2006-9, nařídil na základě vykonatelného rozhodčího nálezu rozhodce JUDr. Petra Wildta, Ph.D., se sídlem v Hradci Králové, Ulrichovo nám. č. 762, ze dne 25. 9. 2006, sp. zn. 46/06, exekuci na majetek povinné, k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 46.454,- Kč s 2,5% úrokem z prodlení p.a. od 12. 5. 2006 do zaplacení, jakož i nákladů předcházejícího řízení ve výši 2.380,- Kč a ve výši 13.827,80 Kč, nákladů této exekuce a nákladů oprávněné, které budou v průběhu řízení stanoveny; a provedením exekuce pověřil soudního exekutora Mgr. Richarda Bednáře, Exekutorský úřad Praha 10.

Usnesením ze dne 18. 4. 2012, č. j. 003 EX 453/07-97, které vydal Mgr. E. S., exekutorský kandidát pověřeného soudního exekutora Mgr. Richarda Bednáře, Exekutorský úřad Praha 10, byl vydražiteli P. K., (dále jen „vydražitel“), udělen příklep na vydražené nemovité věci povinné a to na pozemek, o výměře 591 m2, trvalý travní porost, pozemek parc. č. 2038/20, o výměře 81 m2, zastavěná plocha a nádvoří,pozemek parc. č. 3758/20, o výměře 172 m2, ostatní plocha, pozemek parc. č. 3758/22, o výměře 118 m2, ostatní plocha, stavba č. p. 939, rodinný dům, stojící na pozemku parc. č. 2038/20, vše zapsáno v katastru nemovitostí vedeném pro Pardubický kraj, kat. pracoviště Ústí nad Orlicí, pro obec Ž., katastrální území Ž., na listu vlastnictví č. 2540,a to se všemi součástmi a příslušenstvím, které tvoří elektro přípojka, vodovodní a kanalizační přípojka, přípojka plynu, oplocení včetně vrátek, sklep a zpevněné plochy k nim přináležejícím, za nejvyšší podání 1.538.000,- Kč.

Ještě před tím, než byl v dané věci pověřeným soudním exekutorem proveden rozvrh rozdělované podstaty, bylo u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích dne 18. 10. 2013 vyhláškou č. j. KSPA 60 INS 29148/2013-A-2/celk. 2 proti povinné zahájeno insolvenční řízení. Usnesením téhož soudu ze dne 12. 3. 2014, č. j. 60 INS 29148/2013 - A – 11, soud povolil řešení úpadku dlužníka (zde povinné) oddlužením. Insolvenčním správcem byl ustanoven JUDr. Jan Litvan, LL.M., Ph.D. (zde dovolatel).

Usnesením ze dne 17. 3. 2014, č. j. 003 EX 453/07-140, které vydal Mgr. E. S., exekutorský kandidát pověřeného soudního exekutora Mgr. Richarda Bednáře, Exekutorský úřad Praha 10, byl

insolvenčnímu správci JUDr. Martinu Litvanovi LL.M., Ph.D., vydán výtěžek exekuce ve výši 1.270.063,19 Kč, neboť náklady exekuce byly určeny částkou ve výši 221.435,38 Kč plus 21% DPH ve výši 46.501,43 Kč, celkem tedy 267.936,81 Kč. Uvedl, že o vydání výtěžku insolvenčnímu správci rozhodl podle ustanovení § 46 odst. 7 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ex. řád“). Částka 1.270.063,19 Kč představuje výtěžek z exekuce získaný prodejem nemovitých věci povinné ve výši 1.538.000,- Kč po odpočtu nákladů exekuce ve výši 267.936,81 Kč. Náklady exekuce byly určeny v souladu s ustanovením § 88 odst. 1 ex. řádu v příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 1. 3. 2013, č. j. 003 EX 453/07-119, který nabyl právní moci dne 22. 3. 2013.

K odvolání insolvenčního správce povinné Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 26. 5. 2014, č. j. 20 Co 231/2014-145, usnesení pověřeného soudního exekutora (resp. exekutorského kandidáta) zrušil a věc vrátil soudnímu exekutorovi k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že námitka insolvenčního správce, že mu měl soudní exekutor vydat celý výtěžek dražby, není důvodná, a tudíž není důvodné ani odvolání insolvenčního správce. I přesto však bylo nutné odvoláním napadené usnesení zrušit a věc soudnímu exekutorovi vrátit, protože soudní exekutor „nedostál při vydávání usnesení podle § 46 odst. 7 ex. řádu povinnostem zde uvedeným. Uvedl sice, že jeho náklady exekuce jsou ve výši 267.936,81 Kč, z ničeho ale neplyne, jak k této částce dospěl – odkaz na vlastní příkaz k úhradě nákladů ze dne 1. 3. 2013 je nedostatečný, neboť insolvenčnímu správci tento příkaz k úhradě doručován tehdy pochopitelně nebyl a nebyl mu doručen ani nyní (resp. z obsahu spisu neplyne, že by mu doručen byl), takže insolvenční správce není schopen přezkoumat, zda náklady exekuce byly vyčísleny správně podle vyhl. č. 330/2001 Sb.“. Soudní exekutor proto musí při vydávání nového usnesení podle ustanovení § 46 odst. 7 ex. řádu „pečlivě“ vysvětlit výši svých nákladů exekuce.

Usnesení odvolacího soudu napadl insolvenční správce včasně podaným dovoláním, v němž namítá, že soudní exekutor nepostupoval správně, když si po zahájení insolvenčního řízení na základě svého rozhodnutí ponechal část prostředků náležejících do majetkové podstaty dlužníka (povinné) pro sebe na úkor ostatních věřitelů, místo toho, aby se se svým nárokem – jako ostatní věřitelé – přihlásil v insolvenčním řízením. Podle názoru dovolatele „je třeba rozlišovat okamžik, kdy lze uspokojit individuální nároky samostatnou cestou a kdy je nutné se podrobit kolektivnímu principu spočívajícímu technicky v přihlášení se k podílu na majetku podstaty odvislému od výše majetku a výše pohledávek mezi které se bude tento majetek dělit a kterým je okamžik úpadku v řádně vedeném insolvenčním řízení. Od tohoto okamžiku lze již uplatňovat pohledávky pouze za podmínek insolvenčním zákonem stanoveným“. Nesouhlasí tedy se závěry odvolacího soudu, který toliko opsal zákonnou úpravu obsaženou v ex. řádu a opomenul jeho vazbu na speciální právní úpravu obsaženou v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“). Navrhuje, aby dovolací soud usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 5. 2014, č. j. 20 Co 231/2014-145, zrušil a věc vrátil soudnímu exekutorovi k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2013 (srov. Čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) – dále též „o. s. ř.“, a po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, závisí na vyřešení otázky procesního práva, která má být dovolacím soudem posouzena jinak, spočívající v tom, zda po zahájení insolvenčního řízení je soudní exekutor povinen vydat vymožené plnění z prodeje nemovitých věcí insolvenčnímu správci v celém rozsahu anebo ve výši po

odečtení nákladů exekuce [bez ohledu na to, zda již rozhodl příkazem k úhradě nákladů exekuce (§ 88 odst. 1 ex. řádu) nebo nerozhodl], přezkoumal napadené rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Podle ustanovení § 5 insolvenčního zákona insolvenční řízení spočívá zejména na těchto zásadách a) insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů; b) věřitelé, kteří mají podle tohoto zákona zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení rovné možnosti; c) nestanoví-li tento zákon jinak, nelze práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce; d) věřitelé jsou povinni zdržet se jednání, směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon.

Vztah insolvenčního řízení k exekučnímu řízení je upraven v ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona, podle kterého po zahájení insolvenčního řízení výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést. Již nařízená exekuce tedy po zahájení insolvenčního řízení nemůže být provedena a exekutor je povinen do majetkové podstaty vydat insolvenčnímu správci podle ustanovení § 206 téhož zákona všechny věci a práva, které doposud zajistil.

Podle ustanovení § 46 odst. 7 ex. řádu je-li exekuční řízení podle zvláštního právního předpisu přerušeno nebo zvláštní právní předpis stanoví, že exekuci nelze provést, exekutor nečiní žádné úkony, jimiž se provádí exekuce, pokud zákon nestanoví jinak. Insolvenčnímu správci nebo v rámci likvidace dědictví do likvidační podstaty exekutor vydá vymožené plnění bezodkladně po právní moci usnesení, kterým rozhodne po odpočtu nákladů exekuce o vydání vymoženého plnění insolvenčnímu správci nebo do likvidační podstaty.

V této věci dochází ke konkurenci dvou zákonných ustanovení, a to shora citovaného ustanovení § 46 odst. 7 ex. řádu a ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) a b) insolvenčního zákona. Jestliže insolvenční zákon říká, že „věřitelé, kteří mají podle tohoto zákona zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení rovné možnosti“ (zásada poměrného uspokojení věřitelů v rámci insolvenčního řízení), nelze než dovodit, že se toto ustanovení musí vztahovat na všechny věřitele úpadce. Tímto věřitelem je nutně i soudní exekutor, kterému v průběhu exekuce vznikají náklady uvedené v ustanovení § 87 odst. 1 ex. řádu. V okamžiku, kdy soudní exekutor vymohl při provádění exekuce pohledávku (její část), vzniká mu právo na náhradu nákladů řízení (jako v této věci). Jestliže má z tohoto titulu pohledávku vůči povinnému – úpadci (ať již vymahatelnou podle příkazu k úhradě nákladů exekuce nebo ne), je povinen ji přihlásit v přihlašovací lhůtě do insolvenčního řízení k jejímu uspokojení z majetkové podstaty úpadce, jak správně dovozuje dovolatel „v řadě s ostatními věřiteli“. V opačném případě (rozhodnutím podle ustanovení § 46 odst. 7 ex. řádu a vydáním vymoženého plnění po odečtení nákladů exekuce) by došlo k nepřípustnému zvýhodnění jednoho z věřitelů úpadce. Aplikovat ustanovení § 46 odst. 7 věta druhá ex. řádu v jeho doslovném znění proto nelze; jinak řečeno, soudní exekutor je povinen po zahájení insolvenčního řízení na majetek v exekuci povinného vydat do majetkové podstaty úpadce jím v exekuci vymožené plnění bez odpočtu nákladů exekuce a jako věřitel úpadce náklady exekuce (svoji pohledávku) přihlásí do insolvenčního řízení.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu není v souladu se zákonem. Protože nejsou splněny podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání nebo pro změnu napadeného rozhodnutí odvolacího soudu, Nejvyšší soud České republiky napadené usnesení podle ustanovení § 243e odst.1 o.s.ř. zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř., § 52 odst. 2 ex. řádu).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti